

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1836.

Stormägtigste, Allernådigste Konung!

Sedan vederbörande inkommit med erforderliga uppgifter rörande Fabrikerne och Husslöjderne samt Handtverkerierne i Riket för sistlidet år 1836; så får Commerce-Collegium nu afgifva anbefalld underdånig berättelse om förhållandet med dessa Näringar under loppet af samma år.

Hvad sålunda först angår Fabriks- och Manufaktur-näringen, så torde af i underdånighet bilagde Tabell Lit. A. inhemtas, att Fabrikernes och Manufactur-verkstädernes antal vid nämnde års slut utgjorde 2,049 stycken, hvarvid begagnades 14,223 arbetare, samt att, om härmed jemföres förhållandet i enahanda afseende vid 1835 års slut, antalet af Fabriker och Verkstäder under sistlidet år blifvit ökad med 15 stycken, men af arbetare minskadt med 552 stycken, hvilken minskning förnämligast ägt rum vid Bomulls- och Linnefabrikerne samt till någon del äfven vid Klädesfabrikerne i Riket.

De, i afseende på tillverkningarnes mängd och värde, betydligaste Fabriks-handteringar voro följande:

1:o *Klädes-Fabrikerne*: Vid dessa verk, utgörande till antalet 113 stycken, begagnades 552 väfstolar och 3,325 arbetare, eller 56 stolar och 199 arbetare mindre

INLEDNING

TILL

Commerce-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med fabriker, manufakturer och handtverkerier i riket. – Stockholm : J. Hörberg, 1832-1858.

Täckningsår: 1830-1857.

Innehåller en årlig förteckning över patent (motsv.) åren 1830-1834. Patent benämndes Privilegia exclusiva fram till 1834 då den svenska patentlagen kom.

Efterföljare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. D, Fabriker och manufakturer.

Kommerskollegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P. A. Norstedt & söner, 1859-1912.

Täckningsår: 1858-1910.

Innehåller en årlig förteckning över patent åren 1858-1884. År 1885 inrättades det första svenska patentverket, Kongliga Patentbyrån, vilken övertog registrering av patent.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 6: Tab. 5. Fabrikernas tillverkningsvärde 1836-1895.

Kommerskollegii underdåniga berättelse om fabrikernas och manufakturernas ställning år 1836.

Digitaliserad av Statistiska centralbyrån 2010.

Vid digitaliseringen har en innehållsförteckning skapats och lags till.

Commerce-Collegii underdåniga Berättelse om Fabrikernes och Manufakturernes ställning år 1836

INNEHÅLL

Underdånig berättelse

	Sid.
Inledning.....	1.
1:o Klädes-Fabrikerne.....	1.
2:o Bomulls- och Linneväfnads-Fabrikerne.....	4.
3:o Mechaniska Bomulls-Spinnerierne.....	5.
4:o Segel- och Tältduks-Fabrikerne.....	6.
5:o Sidenfabrikerne.....	6.
6:o Band-Fabrikerne.....	7.
7:o Cattuns-Tryckerierne.....	7.
8:o Färgerierne.....	8.
9:o Socker-Raffineringsverken.....	8.
10:o Fabrikerne för förädling af tobak och snus.....	9.
11:o Garfveri-Fabrikerne.....	10.
12:o Saffians-Fabrikerne.....	10.
13:o Fabrikerne för åstadkommande af glas eller de så kallade Glasbruken.....	10.
14:o Fabrikerne för tillverkning af papper.....	11.
15:o Oljeslagerierne.....	12.
16:o Fabrikerne för tillverkning af porcellaine.....	12.
17:o Såpsjuderierne.....	13.
18:o Fabrikerne för förfärdigande af mechanisk redskap.....	13.
19:o Porter-fabrikationen.....	14.
Övrig Tillverkning.....	14.
Husslöjderna.....	15.
Handtverkerierne.....	17.

Sammandrag för År 1836

	Sid.
Jemförelse-Sammandrag för Åren 1835 och 1836.....	19.
Lit. A. General-Sammandrag öfver de vid Manufacturerne befintliga Stolar och Arbetare samt Tillverkningsvärde för åren 1835 och 1836.....	20.
Vid Fabrikerne har, under loppet af åren 1835 och 1836, blifvit tillverkadt.....	21-23.
Lit. B. Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka Tillstånds-resolutioner blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade åren 1835 och 1836.....	24-26.
Lit. C. Förteckning å Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1836.....	27-29.
Lit. D. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver handtverkare med deras gesäller, lärlingar och andre vid arbetet skattskrifne personer för år 1836.....	30-33.
Lit. E. Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver Idkare af sådana näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, för År 1836.....	34-37.
Lit. F. Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare af sådana näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1836, enligt de från Magistraterna inkomne förteckningar.....	38-41.
Lit. G. Sammandrag af de Förteckningar öfver Handtverkare på Landet, hvilka inkommit till Kongl. Commerce-Collegium, för år 1836	

COMMERCE-COLLEGIUM

Underdåniga Berättelse

om

Fabrikernes och Manufacturernes ställning år 1836.

Stormägtigste, Allernådigste Konung!

Sedan vederbörande inkommit med erforderliga uppgifter rörande Fabrikerne och Husslöjderne samt Handtverkerierne i Riket för sistlidet år 1836; så får Commerce-Collegium nu afgifva anbefalld underdånig berättelse om förhållandet med dessa Näringar under loppet af samma år.

Hvad sålunda först angår Fabriks- och Manufaktur-näringen, så torde af i underdånighet bilagde Tabell Lit. A. inhemtas, att Fabrikernes och Manufactur-verkstädernes antal vid nämnde års slut utgjorde 2,049 stycken, hvarvid begagnades 14,223 arbetare, samt att, om härmed jemföres förhållandet i enahanda afseende vid 1835 års slut, antalet af Fabriker och Verkstäder under sistlidet år blifvit ökad med 15 stycken, men af arbetare minskadt med 552 stycken, hvilken minskning förnämligast ägt rum vid Bomulls- och Linnefabrikerne samt till någon del äfven vid Klädesfabrikerne i Riket.

De, i afseende på tillverkningarnes mängd och värde, betydligaste Fabriks-handteringar voro följande:

1:o *Klädes-Fabrikerne*: Vid dessa verk, utgörande till antalet 113 stycken, begagnades 552 väfstolar och 3,325 arbetare, eller 56 stolar och 199 arbetare mindre

än år 1835. Fabrikationen utgjorde: till qvantiteten 619,594 alnar kläde och 45,820 alnar andre diverse ylleväfnader, värderade sammanlagdt till 3,742,837 R:dr. En minskning i klädesproductionen, i förhållande till 1835 års tillverkning, visar sig således sistlidet år hafva inträffat, hvilken uppgått till 46,828 alnar; men då denna nedsättning hufvudsakligast ägt rum i afseende å groft kläde, hvaraf, i brist på beställningar både för Kronans och enskildes räkning samma år, 40,758 alnar mindre än året förut blifvit förfärdigade, samt fabrikationen af medelfint kläde, såsom mest begärligt och afsättligt, ökats med 11,750 alnar; så torde den nu anmärkta minskningen böra betraktas såsom tillfällig och icke kunna anses såsom af menlig verkan på klädesfabriks-handteringen i allmänhet. Af nyssnämnde tillverkningar hafva i Norrköping blifvit åstadkomne 432,357 alnar, eller 24,104 alnar mindre än år 1835; dock som denna minskning hufvudsakligast uppkommit derigenom, att den betydliga klädesfabrik, som de föregående åren derstädes bedrifvits af Assessoren Arosenius, sistlidet år icke haft någon tillverkning; så synes, att de öfrige fabrikanterne år 1836 med lika drift, som tillförne, fortsatt deras rörelse. Bland Norrköpings Fabrikanter hade Bolaget Söderberg & Arosenius, Vougt & Wetterling samt J. J. Schubert och C. Lenning de betydligaste tillverkningarna, hvilka uppgingo i värde, hos Söderberg & Arosenius till nära 200,000 R:dr och hos de öfrige till emellan 100,000 och 180,000 R:dr hvardera.

I Stockholm hafva år 1836 blifvit fabricerade 103,191 alnar klädes- och andre ylleväfnader, uppskattade till 524,391 R:dr, hvilket utgör något, fast obetydligt mindre i alntal och värde, än för år 1835 blifvit uppgifvet. De Fabriker derstädes, hvarest tillverkades största qvantiteten klädes-väfnader, innehades af Fabriksidkarne P. C. Dohlström samt Bolaget Öbergs Enka & C:o, hvilka åstadkommit slika väfnader för ett värde af öfver 100,000 R:dr hvardera.

Den öfriga inhemska klädesproduktionen har hufvudsakligen blifvit åstadkommen å följande ställen, nemligen: i Nyköping, vid 3:ne fabriker, der tillverkningen uppgått till 28,655 alnar; i Halmstad, hos Fabriksidkaren Wallberg, som åstadkommit 15,442 alnar diverse gröfre klädes- och andra ylleväfnader, jemte det han till boy beredt 15,000 alnar från Almogen inköpt vallmar; i Alingsås, vid Fabriksidkaren Klings Fabrik, hvarest tillverkats 13,742 alnar mest groft

kläde; i Wexiö, hos Fabriksidkaren Wahlqvist, der productionen uppgått till 19,906 alnar; i Linköpings Län, å de på Landet inrättade 3:ne Fabriker Marie-lund, Åtvidaberg och Råby, vid hvilka blifvit förfärdigade tillsammans 16,809 alnar, samt i Wermlands Län vid den å Edswalla gård, tillhörig Bruksidkaren Norström, inrättade Fabrik, der tillverkningen utgjort 12,094 alnar.

De å Klädesfabrikerne begagnade mekaniska inrättningar af mångfaldigt slag uppgingo vid 1836 års slut till ett antal af 996 stycken, och då dylik redskap vid 1835 års slut endast utgjorde 953 stycken, synes, att under loppet af sistlidet år 43 nya maskiner tillkommit.

I afseende å de förlagslån af Manufactur-Discontfonden, som blifvit nedan-nämnde Fabriksidkare i nåder tillagde, nemligen: J. P. Söderberg & Arosenius i Norrköping, för införskaffande af ett nytt slag decaterings-maskiner; Vougt & Wetterling i samma stad, för inrättande af nyare maskinerier till åstadkom-mande af finare kläden, samt J. R. Wallberg i Halmstad, för vidmakthållande och utvidgande utaf dess tillverkning af gröfre eller så kalladt commisskläde, får Collegium i underdånighet anmäla, att, enligt hvad Collegium på grund af anställda undersökningar inhemtat, dessa inrättningar under sistlidet år varit i full och ändamålsenlig gång, samt att de vilkor, hvarunder dessa lån få på be-stämmd tid innehafvas, sålunda blifvit behörigen iakttagne.

Till användande vid Fabrikerne och för andra behof inom Landet införtullades år 1836 tillsammans 762,974 R Ull, hvars olika kvaliteter af grof eller fin icke blifvit uppgifven, enär, i följd af 1835 års Tulltaxa, för Ull af alla slag erlägges lika tull; och då dessa quantiteter jämföras med införseles-beloppet af samma vara år 1835, finnes, att sistlidet år inkommo till Riket 755,023 R mindre än året förut och sålunda endast hälften af 1835 års import. Att det år 1836 inträffade mindre behof af Ull för Klädesfabrikerne samt en ökad tillgång på inhemsk Ull, äfvensom det förhållande, att år 1835 införtullades 261,602 R mera Ull än år 1834, till någon del föranledt omförmälde minskning i Ull-importen sistlidet år, torde vara otvifvelaktigt; men då man tager i betraktande, att klädestillverkningen, på sätt uppgifvet är, samma år utgjorde omkring 620,000 alnar, utom en betydlig mängd andra ylleväfnader, och till hvarje aln kläde i

allmänhet anses åtgå 2 $\%$ Ull, samt tillverkningen af ylleväfnader i enskilda hushåll snarare ökats, än minskats, hvartill kommer, att samma år exporterades 31,293 $\%$ Ull; så synes det i allt fall vara anmärkningsvärdt, att de sålunda införtullade mindre Ullquantiteter kunnat för berörde år fylla inhemska behovet af denna vara, särdeles som densamma är af den beskaffenhet, att oloflig införsel deraf svårligen kan i någon större mängd verkställas; och må här slutligen tilläggas, att, enligt hvad tull-uppgifterne utvisa, Ullimporten icke på flera år, med undantag af år 1831, nedgått till det för år 1836 uppgifna belopp.

I afseende på en annan gren af ylle-fabrikationen, eller den så kallade Etoffs-tillverkningen, torde i sammanhang härmed få nämnas, att densamma sistlidet år utgjorde 40,041 alnar, hufvudsakligast Flanell och Flaggduk, eller något mindre än året förut. All tillverkning af Bombasin och Camelotte var år 1836, likasom det föregående året, här i Riket afstagnad; men från utrikes orter införtullades af dessa varor 691,907 alnar, eller betydligt mindre än år 1835; hvarjemte 7,976 $\%$ Kamullsgarn importerades.

2:o *Bomulls- och Linneväfnads-Fabrikerne.* Dessa verk, till antalet 40 stycken, lemnade sistlidet år en tillverkning af 953,275 alnar samt 54,805 stycken dukar och täcken, hvilken varumängd, uppskattad till 401,470 R:dr, understiger den år 1835 åstadkomna med 46,299 alnar och 7,237 dukar; men då af de inkomna uppgifterne inhemtas, att Fabriks-Bolaget A. L. Lamm & C:o vid dess Fabrik å Heleneborg, ehuru i allt fall ägande den betydligaste tillverkningen, sistlidet år minskat fabrikationen af hvitt bomullslärfv med 69,022 alnar; så synes, att de öfriga Bomullsfabrikerne i Riket icke blott bibehållit deras förra ståndpunkt, utan ock tilltagit i verksamhet.

Utom sistnämnde Bolag, som åstadkommit 226,096 alnar bomullsväfnader, var tillverkningen störst hos Fabriksidkaren Fürstenberg & C:o i Götheborg, hvarest förfärdigats 196,668 alnar diverse väfnader, samt vid Grosshandlanden Franckes & C:o Konstväfveri-Fabrik i Elfsborgs Län, der fabrikationen af Shirting och Cambrik uppgick till 150,000 alnar.

Sistlidet år införtullades bomullsväfnader till ett värde af 688,909 R:dr, hvilket med 49,764 R:dr öfverstiger värdet å dylika importerade varor år 1835.

Exporten af slika fabrikater är uppskattad endast till 843 R:dr, eller något mindre än sistnämnde år.

Af linneväfnader, hvilka icke utgöra något betydligt föremål för Fabriker-nes verksamhet, utan hufvudsakligast åstadkommas i enskilda hushåll å Landet, infördes sistlidet år 269,280 alnar, beräknade till 63,877 R:dr, hvilket värde öfversteg importations-beloppet af dylika varor år 1835 med 7,589 R:dr. Exporten åter af slika tillverkningar uppgick till 171,524 alnar, upptagna till 103,218 R:dr, eller till 41,088 R:dr mera än värdet å exporterade linneväfnader det föregående året.

Ehuru, på sätt nämndt är, tillverkningen af bomullsväfnader vid Fabrikerne sistlidne år minskats, samt inhemska Bomulls-spinnerierne samma år lemnat en vida större product än året förut, har likväl importen af bomullsgarn uppgått till 1,108,033 ℔ , hvaribland 111,800 ℔ så kalladt Turkiskt rödt; och om härmed jämföres införsels-quantiteten af samma varor år 1835, så finnes, att importen sistlidet år öfversteg den året förut uppgifna med 99,971 ℔ , hvartill hufvudsakligen torde hafva bidragit det ökade behovet af slika varor för hushålls-tillverkningen, hvilken sistlidet år betydligt tilltagit.

Importen af Lin samma år utgjorde 429 $L:\text{℔}$, oberäknadt 11,059 $L:\text{℔}$ på Svenska kusten strandadt Lin, som dessutom till Riket inkom. Exporten af Lin uppgick till 2,327 $L:\text{℔}$, eller 1,099 $L:\text{℔}$ mera än 1835.

3:o *Mechaniska Bomulls-Spinnerierne.* Tillverkningen vid dessa inrättningar, hvilkas antal var 8 stycken, utgjorde 675,622 ℔ bomullsgarn och öfversteg det år 1835 åstadkomna spånadsbeloppet med 243,218 ℔ . Den, med begagnande af sednast uppfunna machinerier, af Bolaget Bergman & Bohnstedt i Stockholm nyligen anlagda Bomulls-spinneri-Fabrik i större scala hade sistlidet år kommit i full verksamhet och näst efter Strömma Bomulls-spinneri i Blekinge Län, hvars tillverkning uppgått till 220,825 ℔ , haft den betydligaste fabriktionen, hvilken utgjorde 128,300 ℔ ; och då ägarne till Strömma Spinneri, hvilka innehafva förlagslån af Manufactur-Discont-Fonden, sistlidet år betydligt ökat sin tillverkning i förhållande till föregående året, anser Collegium

det vilkor, hvarunder samma län blifvit i nåder meddeladt, hafva samma år blifvit behörigen fullgjordt.

Af Bomull införtullades sistlidet år 1,177,989 ℔ , hvilken quantitet öfverstiger införsels-beloppet af dylik vara år 1835 med 327,103 ℔ .

4:o *Segel- och Tältduks-Fabrikerne.* Oaktadt införseln af utländsk Segelduk, hvilken till 1835 års slut varit i allmänhet förbuden, genom nyssnämnde års Tulltaxa blifvit tillåten, voro likväl inhemska Sedelduks-Fabrikerne sistlidet år i ökad verksamhet. Tillverkningen vid dessa verk, till antalet 8, uppgick till 380,220 alnar, bestående till största delen af segelduk, alltsammans uppskattadt till 229,168 R:dr, samt öfversteg productionen år 1835, i quantiteten med 135,440 alnar och i värde med 85,453 R:dr. Hela denna tillökning i fabrikationen var i det närmaste åstadkommen vid Bolaget Gibson & Keillers inom Götheborgs Län belägna Fabrik, hvarest förfärdigades 241,916 alnar endast segelduk, eller 122,112 alnar mera af dylik vara, än hvad derstädes året förut tillverkades.

Från utrikes orter infördes sistlidet år 7,989 alnar segelduksväfnader, hvilken quantitet öfversteg importen af slik vara år 1835, då den endast från Finland var medgifven, med 3,005 alnar.

Af Hampa, som utgör den egentliga beståndsdelen af Svensk segelduk, införtullades sistlidet år 9,945 Sk℔ , eller 855 Sk℔ mera än år 1835.

5:o *Sidenfabrikerne.* Antalet af sådana inrättningar var 23 stycken, och tillverkningen, bestående till största delen af Taft af mångfaldigt slag och olika benämningar, uppgick till 153,463 alnar egentliga väfnader samt 112,713 stycken dukar, mösstyg och hufvor, alltsammans uppskattadt till 539,730 R:dr. Fabrikationen af alngods öfversteg den år 1835 åstadkomna med 4,590 alnar, och ehuru antalet af förfärdigade dukar minskades med 9,369 stycken, finnes likväl värdet å hela sidenproductionen upptaget till 1,064 R:dr mera, än hvartill 1835 års tillverkning blifvit beräknad. Af sammet voro väfde endast 230 alnar och af felb 80 alnar.

Bland Sidenfabrikanterne hade Fabriks-Bolaget A. Mazér & C:o den betydligaste tillverkningen, hvilken uppgick till 30,179 alnar sidentyg och 76,219 stycken dukar.

Importen af silke, som år 1835 utgjorde 36,507 \mathcal{L} , nedgick år 1836 till endast 21,719 \mathcal{L} , oaktadt den något ökade tillverkningen af sidenväfnader; men då importen af sådan vara förstnämnde år öfversteg införsels-quantiteten år 1834 med nära lika belopp, som den år 1836 blifvit minskad, så synes anledning vara, att behållningen af silke från år 1835 varit tillräcklig att fylla det quantum, som utöfver 1836 års import för Sidenfabrikerne erfordrats.

Värdet å sistlidet år införtullade utländska hel- och halvesidenväfnader, hvaribland 552 \mathcal{L} sammet samt 1,456 \mathcal{L} felb och plys utgjorde 208,949 R:dr, hvilken summa öfverstiger den i afscende å importen af dylika varor år 1835 uppgifne med 45,778 R:dr. Exporten af ifrågavarande fabriker, ehuru numera högst obetydlig, hade likväl sistlidet år något ökats och uppgick till ett värde af 424 R:dr.

6:o *Band-Fabrikerne.* Vid de år 1836 befintliga 11 fabriker af detta slag har tillverkningen utgjort i värde 64,683 R:dr, eller 5,994 R:dr mera än för år 1835 blifvit uppgifvet.

Den af Bandfabrikerne, som lemnade den största tillverkningen, ägdes och bedrefs af Grosshandlaren Stenbergs nu mera affidna Enka, och förfärdigades derstädes sidenband för ett värde af 20,726 R:dr.

Utländska band, som år 1836 införtullades, uppgingo i vikt till 8,484 \mathcal{L} och uppskattades till 119,620 R:dr, hvilket värde öfverstiger importen af dylika varor år 1835 med 25,952 R:dr. Sistlidet år exporterades 885 \mathcal{L} linneband, värde 2,655 R:dr, eller nära dubbelt så mycket som året förut.

7:o *Cattuns-Tryckerierne.* I anseende till svårigheten att kunna underhålla täflan med de utländska stora fabrikerne i denna väg, har cattuns-fabrikanter här i landet under de sednare åren småningom aftagit. Tillverkningen vid dessa verk uppgick till 56,480 alnar och 72,929 dukar m. m. och understeg den år 1835 fabricerade quantiteten med 11,394 alnar och 30,466 stycken

dukar. Den betydligaste tryckning af cattuner verkställdes sistlidet år å Fabriks-Bolaget A. L. Lamms & C:o Fabrik å Heleneborg, hvarest tillverkningen uppgick till ett värde af 18,551 R:dr.

Enligt Tull-specialerne införtullades sistlidet år, under benämning af ospecificerade tryckta bomullsväfnader, 201,905 alnar samt af dukar 73,038 kvadrat-alnar.

8:o *Färgerierne.* För åstadkommen färgning af väfnader och garn vid de i Riket befintliga 288 Fabriker af detta slag har färgerilönen uppgått till 426,542 R:dr, hvarigenom den öfverskjutit det belopp, som för år 1835 verkställd färgning beräknades med 25,479 R:dr. Den betydligaste färgning verkställdes år 1835, lika som året förut, i Städerna Norrköping, Borås och Stockholm samt vid det Handlanderne Grönvall & Röhs tillhöriga Garnfärgeri i Götheborgs Län.

9:o *Socker-Raffineringsverken.* Vid dessa verk, hvilka år 1836 utgjorde 24 stycken, har fabrikationen uppgått till 6,129,359 \mathcal{L} socker af diverse slag samt 2,943,263 \mathcal{L} sirap, alltsammans i värde upptaget till 2,342,716 R:dr, och om dessa quantiteter jemföras med afverkningsbeloppet år 1835, finnes, att productionen af raffineradt socker sistlidet år öfversteg den året förut åstadkomme med 282,056 \mathcal{L} , men af sirap var nära nog lika.

I afseende på importen af rått oförädladt socker sistlidet år förefaller anmärkningsvärdt, att densamma, oaktadt den högst betydliga socker-fabrikationen samma år, hvilken, på sätt nämndt är, vida öfversteg tillverkningen året förut, likväl endast uppgick till 7,707,078 \mathcal{L} , hvarigenom den understeg införseln af nämnde vara år 1835 med 6,671,992 \mathcal{L} . Någon annan orsak härtill kan icke förefinnas, än att i Riket befintligt öfverskott af föregående årens import varit tillräckligt att fylla årsbehovet 1836, helst, efter hvad Berättelsen för år 1835 utvisar, samma år till Riket inkommo 2,841,558 \mathcal{L} mera, än hvad af sådan vara år 1834 införtullades.

Af inom Landet förädladt socker och sirap utfördes sistlidet år, hufvudsakligast till Finland, 91,946 \mathcal{L} , hvilken varumängd öfverstiger den året förut exporterade quantiteten med 44,848 \mathcal{L} , eller nära dubbelt. Vid

Vid den Fabrik utmed Götheborg, som numera äges af Grosshandels-Bolaget Carnegie & C:o, förädlades sistlidet år största quantiteten socker och sirap, uppgående till 1,642,669 Z samt dernäst å Grosshandlarne Magnus' & C:o Sockerraffinaderi-verk i Götheborg och J. A. Aspelins Fabrik i Stockholm, hvar-est tillverkningen utgjorde, å det förra stället 1,294,090 Z och å det sednare 766,171 Z .

10:o *Fabrikerne för förädling af tobak och snus.* Af dessa inrättningar hade 3 blifvit nedlagda, hvarigenom antalet af dem vid sistlidet års slut utgjorde 79. Fabrikationen uppgick samma år till 3,401,740 Z diverse slags tobak och snus, värderade till 979,295 R:dr, och öfversteg tillverkningen år 1835 i quantiteten med 56,194 Z , men i värde med endast 8,801 R:dr, till hvilket sistnämnde förhållande orsaken är att igenfinna deri, att fabrikationen af Cardus-tobak något minskades, hvaremot den ökade produktionen bestod endast af snus, som anses äga vida mindre värde.

Den största quantiteten tobak och snus bereddtes vid Grosshandlanden J. A. Aspelins fabrik i Stockholm, der den uppgick till 558,864 Z , samt vid Fabriksidkaren P. C. Rettigs fabrik i Gefle, hvarest tillverkades 320,000 Z .

För Tobaksfabrikernes behof infördes till Riket sistlidet år af oförädlade tobaksblad och stjekar 3,022,359 Z , hvilken quantitet, understigande importbeloppet år 1835 med 190,520 Z , icke kunnat göra tillfyllest för åstadkommande af den vida betydligare tillverkning af tobaksfabrikater, som ofvan är nämnd; men då införseln af omförmälda råämnen år 1835 öfversteg importen år 1834 med 232,905 Z , så finnes, att den anmärkta minskningen i 1836 års import blifvit äfven här föranledd deraf, att Fabrikanterne haft att påräkna ett erforderligt förlag af de året förut införtullade och då icke använde tobaksvaror.

Af karfvad och spunnen utländsk tobak samt snus infördes sistlidet år 39,456 Z , och af cigarrer 531,875 stycken. Sistnämnde antal cigarrer öfversteg med 246,438 stycken import-quantiteten af denna vara år 1835, men utaf öfriga tobaks-fabrikater minskades införseln, i förhållande till föregående årets, med 9,530 Z . Exporten af tobak och snus af inhemsk förädling utgjorde 128,768 Z

jemte 22,800 cigarrer, hvilka quantiteter, hvad tobak och snus angår, understego exportbeloppet år 1835 med 13,896 R ., men, hvad cigarrerne beträffar, öfverstege med 19,740 stycken antalet af de cigarrer, som sistnämnde år utfördes.

11:o *Garfveri-Fabrikerne*. Antalet af dessa verk var 232 hvarest bereddes 861,841 R .. sål- och smorläder samt 109,254 stycken skinn, alltsammans i värde upptaget till 587,094 R .; och om härmed jemföras fabrikations-quantiteterna år 1835, finnes, att tillverkningen år 1836 öfverstigit den för föregående året uppgifna med 13,147 R .. läder och 13,979 stycken skinn.

Den Garfveri-fabrik, som ägdes och bedrefs af J. Westin Jacobsons Enka i Stockholm, hade sistlidet år, likasom de föregående, den betydligaste sålläders-tillverkningen, uppgående i vikt till 159,644 R ..

Importen af oberedda hudar och skinn utgjorde sistlidet år endast 1,238,286 R .. samt understeg sålunda med nära hälften, eller 877,743 R ., införsels-beloppet af dessa råämnen år 1835; och torde till en slik minskning i importen af hudar sistlidet år enahanda anledning hafva sig företett, som i afseende på den minskade importen af tobak här förut finnes antydd, att nemligen behållningen från de föregående åren, då införseln varit mer än vanligt betydlig, lemnat tillgång till fyllande af det quantum, som, utöfver 1835 års import, under samma år erfordrats.

Af beredt läder och skinn inkommo till Riket sistnämnde år 75,350 R ., eller 7,263 R .. mera än år 1835, och exporten af sådan vara uppgick till 4,822 R ., hvilken quantitet öfverstiger föregående årets utförselsbelopp med 3,347 R ..

12:o *Saffians-Fabrikerne*. Vid dessa inrättningar, hvilka i sammanhang med Läderberednings-fabrikerna torde böra omnämnas och till antalet utgjorde 5, hade sistlidet år blifvit beredde 13,877 stycken saffiansskinn, uppskattade till 39,444 R .; Denna fabrikation, som öfverstege 1835 års tillverkning, i quantiteten med 631 skinn och i värde med 3,058 R .; var hufvudsakligast åstadkommen vid ofvanomförmälde J. Westin Jacobs Enkas Fabrik, hvarest antalet af der beredde saffiansskinn uppgick till 11,958 stycken.

13:o *Fabrikerne för åstadkommande af glas eller de så kallade Glasbruken*. Tillverkningen vid dessa verk, till antalet 14, besteg sig sistlidet

år till 3,770 kistor taffel- och annat fönsterglas samt diverse slag af glaskärl, alltsammans uppskattadt till 355,787 R:dr, eller till 37,887 R:dr högre värdesumma än som för 1835 års tillverkning blifvit beräknad; och var fabrikationen af dessa varor betydligast vid Johannisholms Glasbruk i Stora Kopparbergs Län, hvilket äges af Presidenten Friherre af Nordin och Bruksidkaren Kinnman, samt dernäst vid Bromö Glasbruk i Skaraborgs Län, tillhörigt Commerce-Rådet Santesson. Å det förra stället fabricerades grönt fönsterglas och andra glasvaror för ett värde af 59,177 R:dr och å det sednare hvitt taffelglas, uppskattadt till 49,580 R:dr.

År 1836 införtullades glasfabrikater af flerfaldigt slag, alltsammans värderadt till 91,760 R:dr, hvilket belopp understiger värdet å de glaspartier, som år 1835 till Riket inkommo, med 18,904 R:dr. Exporten af glas beräknades till värde af 2,004 R:dr eller 564 R:dr mera än året förut.

14:o *Fabrikerne för tillverkning af papper.* Dessa verk, utgörande 93 till antalet, lemnade år 1836 en tillverkning af 201,339 Ris papper af diverse slag, 6,032 *L* förhydningspapper och papp samt 159,114 stycken tak- och prässpapper jemte 2,349,300 stycken blanketter till Bankens nya sedlar, alltsammans upptaget i värde till 634,595 R:dr. Fabrikationen ökades, vid jemförelse af 1835 års tillverkning, med 10,705 ris papper af åtskilliga slag, med undantag af velin, regal och postpapper, hvaraf tillverkningen något minskades, samt med 931 *L* förhydningspapper och papp jemte 50,044 stycken präss- och takpapper, och värdet å hela produktionen öfversteg det för år 1835 uppgifna med 29,448 R:dr.

Den betydligaste papperstillverkningen ägde sistlidet år, likasom de föregående åren, rum vid Bruksidkaren Sunnerdahls Pappersbruk, Klippan kalladt, i Christianstads Län, hvarest fabrikationen uppgick till 31,312 Ris papper af åtskilliga slag och öfversteg tillverknings-quantiteten derstädes år 1835 med 2,681 Ris. Enär härvid tillika förekommer, att det papper, som vid berörde verk förfärdigas, fortfar att vara af god beskaffenhet och vackert utseende, anser Collegium Bruksidkaren Sunnerdahl hafva gjort sig väl förtjent af det för-

lagslån, han för bedrifvande af ifrågavarande rörelse af Manufactur-Discont-fonden undfått, och uppfyllt de vilkor, hvarunder samma lån blifvit honom meddelt.

Importen af papper sistlidet år uppgick till 4,073 ris, eller 1,857 ris mera än år 1835; hvaremot exporten af slika varor utgjorde 36,297 ris, som med 3,724 ris öfversteg utförsels-quantiteterna året förut.

15:o *Oljestagerierne.* Fabrikationen vid dessa verk, till antalet 42, utgjorde år 1836 82,502 kannor Lin- och Rofolja och understeg tillverknings-quantiteten år 1835 med 8,148 kannor. Bland de i Riket befintliga Oljestagerier lemnades största tillverkningen sistlidet år vid de inom Götheborgs Län å landet anlagde 3:ne Oljeqvarnar, hvaraf den ena äges af Grosshandlanden Hennig och de begge andra tillhöra Handlanden Del Banco. Oljetillverkningen vid dessa verk utgjorde, sammantagen, 40,160 kannor.

Sistlidet år införtullades 240,347 kannor Hampolja samt 73,521 kannor Lin- och Rofolja. Dessa sammanlagda quantiteter öfverstego import-beloppet år 1835 med 126,222 kannor. Exporten af sådana varor utgjorde deremot endast 106 kannor eller 5,433 kannor mindre än året förut.

Importen af Hamp-, Lin- och Roffrö uppgick sistlidet år till 9,911 tunnor eller 1,687 tunnor mera än år 1835, och exporterades af slika varor 16,231 tunnor, hvilken *quantitet öfverstiger utförsels-beloppet år 1835 med 489 tunnor.*

16:o *Fabrikerne för tillverkning af porcellaine.* Denna fabrikation bedrifves endast å 2:ne ställen inom Riket, nemligen vid Rörstrand i Stockholm och Gustafsberg i Stockholms Län. Tillverkningen uppgick sistlidet år i värde, å det förra stället till 109,528 R:dr och å det sednare till 87,198 R:dr, eller tillsammans 196,726 R:dr, hvilken summa öfverstiger det å 1835 års tillverkning anmälda värde med 2,140 R:dr. I afseende å de förlagslån af Manufactur-Discont-Fonden, som ägarne af sistnämnde begge verk innehafva, får Collegium i underdånighet anmäla, att Collegium vid anställda besigtningar funnit, att tillverkningen vid dessa fabriker ändamålsenligt bedrifves och att de vilkor blifvit uppfyllda, som vid länens beviljande äro vordne föreskrifne.

Importen af porcellaine år 1836 utgjorde 220,987 R , uppskattade till 196,726 R:dr. Den öfversteg till quantiteten 1835 års import med 19,214 R ; men vär-

det är upptaget till 6,325 R:dr mindre, än hvartill införsels-beloppet året förut beräknades. Exporten åter var endast värd 159 R:dr och sålunda 313 R:dr mindre än år 1835.

17:o *Såpsjuderierne*. Tillverkningen vid dessa verk, till antalet 14, utgjorde år 1836 15,630 fjerdingar såpa och öfversteg sålunda fabrikationen år 1835 med 729 fjerdingar. Att priset på såpa sistlidet år fallit, kan slutas deraf, att, oaktadt den nyss uppgifna tillökningen i varumängden, värdet å hela tillverkningen är upptaget till 1,728 R:dr mindre än det, hvartill föregående årets produktion blifvit uppskattad.

Någon såpa finnes icke vara sistlidet år till Riket införd; men deremot exporterades af sådan vara 990 *L*z, eller 10 *L*z mera än år 1835.

18:o *Fabrikerne för förfärdigande af mechanisk redskap*. Vid dessa verk förfärdigades år 1836 machinerier för ett värde af 86,613 R:dr, hvilket öfverstiger tillverkningsvärdet år 1835 med 4,475 R:dr; härifrån likväl undantagen tillverkningen vid Motala Mechaniska verkstad, hvilken hittills icke, lika med Fabriker i allmänhet, ansetts lyda under Hall-Rätt och hvars tillverknings värde, uppgående år 1836 till 156,283 R:dr, således här icke blifvit bland Fabrikernas tillverkningsvärde upptaget eller inberäknadt.

Den betydligaste fabrikation af mechanisk redskap vid de öfriga fabrikerne ägde sistlidet år rum vid Bruksidkaren Morsings Factori i Nyköping, der tillverkningen till större delen utgjorts af ångmachiner, samt å den af aflidne Mechanicus Ahlm i lifstiden anlagde machin-fabrik i Norrköping, hvilken nu mera af dess son fortfarande bedrifves, hvarest, bland annat, 42 stycken nya maskiner för fabrikerne blifvit förfärdigade, äfvensom vid Fabriksidkaren Fellingss machin-verkstad i Stockholm.

Enär både Ahlm och Felling, för utvidgande af deras omförmälda inrättningar, undfått och innehafva förlagslån af Manufactur-Discont-Fonden, har Collegium om beskaffenheten af dessa verk sistlidet år tagit kännedom och inhemtat, att tillverkningen derstädes med skicklighet och drift fortgår samt att innehafvarne af samma lån sålunda iakttagit hvad dem, vid lånens undfående, blifvit föreskrifvet.

Sistlidet år importerades redskap och maskineri för fabrikerne till ett värde af 49,756 R:dr, hvilket värde understeg import-beloppet år 1835 med 8,096 R:dr. Exporten åter af dylika tillverkningar är uppskattad till 9,650 R:dr, eller 8,124 R:dr mera än året förut, då den uppgick till endast 1,526 R:dr.

19:o *Porter-fabrikationen.* Denna åstadkommes endast vid det utmed Götheborg anlagda, privilegierade Porterbryggeri, hvilket under loppet af år 1836 af Nonnens & Lorents concursmassa försåldes till Grosshandlaren D. Carnegie, som detsamma sedermera bedrifvit. Tillverkningen uppgick samma år till 366,000 hel- och 244,000 halfbouteiller porter och ale, alltsammans uppskattadt till 100,312 R:dr, hvilket värde något, ehuru obetydligt, understiger produktionsvärdet år 1835.

Importen af porter och öl sistlidet år utgjorde 7,510 kannor; hvaremot exporten af dylika varor uppgick till 67,617 kannor, hvilket quantum öfverstiger export-beloppet år 1835 med 23,944 kannor.

Vid alla öfriga, af mångfaldigt slag, men af mindre omfattning varande fabriks- och manufactur-handteringar, hvilka Collegium nu, liksom i föregående årens berättelser, icke ansett nödigt att specificera, hafva tillverkningarne år 1836 uppgått till ett sammantaget värde af 883,081 R:dr, och utgjorde antalet af dessa verk och inrättningar 1,023.

Af hvad Collegium sålunda i underdånighet anført och ofvanåberopade Tabell Lit. A. närmare upplyser, täcktes Eders Kongl. Maj:t i nåder inhemta, att de år 1836 i Riket åstadkomne fabriks- och manufactur-tillverkningars värde utgjort R:dr 12,618,887.

Om derifrån afdrages värdet å de år 1835 inom Riket tillverkade fabriker, utgörande, med undantag af Jerngjuteriernas tillverkningar, hvarom Bergs-Collegium nu mera tillkommer att afgifva underdånig berättelse R:dr 12,306,865.
 så återstår en summa, stor R:dr 312,022,
 som produktionsvärdet år 1836 öfverstiger det för år 1835 uppgifna tillverknings-belopp; och torde detta förhållande tillräckligen vitsorda, att, om äfven en eller annan fabrikant under sistlidet år minskat eller upphört med sin rö-

relse och derigenom föranledt, att tillverkningen i någon särskild gren af fabriks-handteringen understigit produktionen året förut, fabriksidkarne likväl i allmänhet med den verksamhet omfattat deras yrke, att fabriksnäringen, i det hela taget, vunnit utveckling och förkofran, hvarpå, såsom ytterligare bevis, må anföras, att åtskilliga fabriker i större scala och med begagnande af nyare mekaniska uppfinningar sistlidet år kommit under anläggning.

Uppå antalet af de fabriker, hvarå Collegium år 1836 utfärdat tillståndsbref, äfvensom på de patenter å nya uppfinningar i fabriks- och slöjdeväg, hvilka Collegium sistlidet år meddelt, bifogas i underdånighet förteckningar Lit. B., C.

Beträffande dernäst husslöjderna och deribland den förnämsta och för Landet vigtigaste af dem alla, nemligen väfveri-näringen, får Collegium i underdånighet anmäla följande:

På sätt de till Collegium ifrån Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Elfsborgs Län inkomna uppgifter på quantiteten af i orten åstadkomna och afstämplade samt till andra delar af Riket förpassade väfveri-varor utvisa, har tillverkningen inom nämnde Län sistlidet år utgjort:

Af bomullsväfnader	3,100,666 alnar.	
Af linneväfnader	960,377 d:o.	
Af ylletyg	963,886 d:o.	
Af väfnader utaf diverse blandadt slag	153,114 d:o.	5,178,043 alnar.
Hvartill komma Band af diverse sorter	1,787,727 alnar.	
Dukar	639,495 styck.	
Västtyg, täcken, mössor och tröjor	43,355 styck.	
Strumpor och vantar	48,701 par.	

Enligt hvad de af vederbörande Kronofogdar till Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Länen afgifna och derifrån till Collegium insända närings-uppgifter föranleda, hafva i öfriga delar af Landet, utöfver tillverkarnes eget behof, blifvit berörde år i enskilda hushåll förfärdigade och utom orten försålde:

Transport 5,178,043 alnar.

	Transport	5,178,043	alnar.
I Wester-Norrlands Län, lärfter, hufvudsakligen af finare slag		450,000	d:o.
I Helsingland af Gefleborgs Län, lärfter af gröfre beskaffenhet		900,000	d:o.
I Calmar Län, linneväfnader, circa		300,000	d:o.
I Hallands Län, ylle- och linneväfnad		250,000	d:o.
I Christianstads Län, bolstervar och linneväfnad		40,000	d:o.
I Götheborgs Län, af diverse slag, omkring		30,000	d:o.
I Jönköpings Län, linneväfnader		20,000	d:o.
I Kronobergs Län, diverse väfnader		19,000	d:o.
I Linköpings Län, circa		16,000	d:o.
I Nyköpings Län, ylle och linne		14,700	d:o.
I Skaraborgs Län, diverse väfnader		10,000	d:o.
I Gottlands Län, ylleväfnader		5,000	d:o.
samt i Stora Kopparbergs, Jemtlands, Malmöhus, Westerås och Westerbottens Län, diverse väfnader, utgörande tillsammans		25,300	d:o.

Summa väfnader 7,258,043 alnar,

oberäknadt det betydliga antal af dukar jemte den mängd band m. m., som, på sätt berördt är, blifvit i Elfsborgs Län åstadkomne. Och om nyssnämnde quantiteter af väfnads-ångods, hvilka i allt fall otvifvelaktigt betydligt understiga hvad verkligen blifvit åstadkommet, jemföras med de uppgifna väfnadsbeloppen för det föregående året, utgörande 6,323,069 alnar; så finnes, att sistlidet års tillverkning öfverstigit den år 1835 åstadkomna med 934,974 alnar, hvaraf likväl största delen tillkommit i Elfsborgs Län, der produktionen af väfnader sistlidet år blifvit ökad, i förhållande till föregående årets, med 903,372 alnar.

För åstadkommen tillverkning af finare lärftsväfnader i Wester-Norrlands Län har af Manufactur-medlen år 1836 blifvit såsom premier utbetald en summa af 3,878 R:dr 3 sk. 9 rst., hvilken öfverstiger det belopp, som för slikt ändamål år 1835 utgafs, med 507 R:dr 27 sk. 6 rst.

Enligt hvad Magistraten i Linköping inberättat, har den af Enkan Anna Forsselius i nämnde Stad inrättade skola för undervisning i väfverislöjden, till

hvars

hvars fortsättande och utvidgande hon erhållit ett låne-bidrag af Manufactur-medlen, under loppet af år 1836 blifvit med drift och på ett ändamålsenligt sätt fortsatt; hvarjemte hon, under någon tids vistande å Landet, äfven derstädes gått tillhanda med upplysningar om sättet att tillverka åtskilliga mindre allmänna väfnadsslag.

Hvad öfriga, i åtskilliga landsorter idkade husslöjder angår, hvilkas beskaffenhet och omfattning blifvit i Collegii underdåniga berättelse för år 1832 anmälde och beskrifne, så gifva de i dessa ämnen inkomna närings-uppgifter för år 1836 icke anledning, att några anmärkningsvärda förändringar under loppet af samma år i berörde afseende ägt rum; hvadan Collegium nu, liksom de sedanast förflutna åren, anser sig endast böra i underdånighet åberopa hvad härom i förstnämnde års berättelse blifvit i underdånighet anfördt.

Vidkommande slutligen *Handtverkerierne*, så enär, på sätt Collegium uti dess underdåniga berättelser för de föregående åren anmält, Handtverkarne icke äro pligtige att uppgifva quantitaterna och värdet af deras tillverkningar, saknar Collegium ock tillfälle att i detta ämne meddela några närmare eller fullständigare upplysningar, än hvartill de från vederbörande inkomna uppgifter på handtverkeri-idkarnes antal och den bevillning, de för rörelsen sistlidet år erlagt, lemna anledning. Af dessa handlingar, hvilka i sammandrag under Litt. D., E., F. och G. i underdånighet bifogas, inhemtas, vid jembörelse med de i samma ämne för år 1835 afgifna förteckningar, hvaruti de i Engelholm och Waxholm befintliga handtverkare likväl icke finnas upptagna och sålunda måste i samma uppgifter tilläggas, att antalet af handtverksmästare i Städerna år 1836 blifvit ökad med 22; att äfven antalet af gesäller samt lärlingar och andra vid handtverken skattskrifna personer blifvit ökad, af de förstnämnde med 77, och af de sednare med 228; att idkare af sådana handteringar, hvilka hvarken kunna hänföras till fabriker eller handverk, jemväl blifvit till antalet ökade, nemligen mästarne med 260 och deras för rörelsens bedrivande antagna betjening, jemte andra för näringen mantalsskrifna personer, med tillsammans 740; att deremot mängden af handtverkare å Landet, eller så kal-

lade Gerningsmän, blifvit minskad med 177, äfvensom af deras lärlingar med 40, samt att den bevillning till Kongl. Maj:t och Kronan, hvartill handtverkarne i Rikets Städer och idkarne af andra handaslöjder derstädes blifvit, i afseende på deras rörelse år 1836, taxerade, utgjort, för handtverkarne 105,052 R:dr samt för de öfriga idkarne 27,496 R:dr; och som sålunda befinnes, att den år 1836 debiterade bevillningssumma öfverstigit den för år 1835 erlagda, samt antalet af erforderliga arbetare för berörde näringars bedrifvande, på sätt berördt är, under förstnämnde år betydligt ökat, så synes sådant med skäl föranleda till den slutsats, att handtverkerierne samma år varit i tilltagande och idkarne i allmänhet icke saknat nödig arbetsförtjenst.

År 1836 exporterades slöjdevaror för ett värde af 5,170 R:dr; men någon import under slik benämning finnes icke i Tull-specialerne upptagen eller angifven.

Collegium framhårdar med djupaste vördnad,

Stormägtigste, Allernådigste Konung!
Eder Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
undersåter och tjenare

C. D. SKOGMAN.

E. W. BRANDEL.

L. S.

Stockholm den 20 December 1837.

P. Brändström.

Jemförelse-Sammandrag

för Åren 1835 och 1836.

General-Sammandrag öfver de vid Manufacturerne befintliga Stolar och Arbetare samt Tillverkningsvärde för nedanskrifne år.

	År 1835.				År 1836.			
	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.	Fabriker.	Stolar.	Arbetare.	Tillverkningsvärde.
Bomulls- och Linne-Fabriker	40	939	1,370	445,927	40	677	929	401,470
Band- d:o	13	101	156	58,689	11	98	144	64,683
Klädes- d:o	123	608	3,524	3,996,128	113	552	3,325	3,742,837
Stoffs- d:o	5	24	35	25,075	6	19	26	24,117
Siden- d:o	21	503	751	538,666	23	426	660	539,730
Silkes-Rederier	17	—	35	48,400	18	—	26	45,400
Segelduks-Fabriker	10	181	563	143,715	10	241	687	229,168
Cattuns-Tryckerier	8	—	107	81,920	7	—	80	50,919
Färgerier	279	—	850	401,063	288	—	904	426,542
Glas-Bruk	14	—	599	317,900	14	—	526	355,787
Porcellaines- d:o	2	—	363	194,586	2	—	362	196,726
Parfumeri-Fabriker	14	—	20	29,759	13	—	17	25,415
Pappers-Bruk	90	—	1,277	605,147	93	—	1,267	634,595
Såp-Sjuderier	16	—	40	117,103	14	—	33	115,375
Socker-Bruk	26	—	300	2,197,652	24	—	314	2,342,716
Saffians-Fabriker	3	—	14	36,386	5	—	17	39,444
Tobaks- d:o	82	—	696	970,494	79	—	771	979,295
Ur- d:o	142	—	220	35,954	146	—	234	36,523
Läder-Fabriker	218	—	618	573,256	232	—	660	587,094
Olje-Slagerier	44	—	83	152,585	42	—	86	138,583
Waxljus-Fabriker	6	—	18	59,821	6	—	24	81,560
Mechaniska Bomulls-Spinnerier	9	—	721	434,099	8	—	684	679,800
Repslagerier	12	—	87	72,151	17	—	84	85,323
Porter-Bryggerier	1	—	69	102,100	1	—	76	100,312
Mechaniska Redskaps-Fabriker	9	—	162	82,138	14	—	175	86,613
Ättike-Bryggerier	17	—	47	26,569	20	—	47	29,813
Diverse mindre Fabriker	813	140	2,050	559,582	803	118	2,065	579,047
Summa	2,034	2,496	14,775	12,306,865	2,049	2,138	14,223	12,618,887

Vid nedanskrifne Fabriker har, under loppet af åren 1835 och 1836, blifvit tillverkad, nemligen:

	År 1835.	År 1836.
<i>Bomulls- och Linne-Väfnads-Fabriker.</i>		
Bomullslärfv och Cattun Alnar	535,065	486,253
Dukar Stycken	59,824	53,149
Bomullstyg Alnar	60,469	57,579
Parkum d:o	3,476	3,798
Gingang d:o	187,108	188,494
Diverse Bomulls- och Linne-väfnader . d:o	213,456	217,149
d:o d:o d:o Stycken	2,218	1,656
<i>Band-Fabrikerne.</i>		
Sidenband Stycken	35,134	40,771
d:o Alnar	135	4,076
Ylle- och Pardu-band Stycken	1,538	234
Bomulls- d:o d:o	15,293	13,538
Siden-Snören och Fransar d:o	—	108
d:o d:o Alnar	140	120
<i>Klädes-Fabrikerne.</i>		
Fint Kläde Alnar	290,902 $\frac{1}{4}$	273,082
Medelfint d:o d:o	241,912	253,662
Groft d:o d:o	133,608	92,850
Diverse Väfnader d:o	49,414	45,820
d:o d:o Stycken	398	1,436
<i>Stofts-Fabrikerne.</i>		
Flanell Alnar	17,461	14,958
Flaggduk d:o	21,663	23,488
Mattväfnad d:o	1,504	1,595
Diverse Väfnader d:o	23	—

		År 1835.	År 1836.
<i>Siden-Fabrikerne.</i>			
Taft	Alnar	43,481	43,441
Satin	d:o	16,113	15,913
Flor	d:o	9,198	12,010
Dukar	Stycken	120,098	111,199
Diverse Väfnader	Alnar	80,081	82,099
d:o d:o	Stycken	1,984	1,514
<i>Segelduks-Fabrikerne.</i>			
Segelduk	Alnar	231,352 $\frac{1}{2}$	351,589
Tältduk	d:o	13,256	28,072
Ravenduk	d:o	—	240
Prässenning	d:o	172	319
<i>Cattuns-Tryckerierne.</i>			
Cattun och Möbel-Sitz	Alnar	63,758	50,455
Border	d:o	190	—
Shawlar och Dukar	Stycken	103,395	71,564
Rullgardinstyg och Klädningar	Alnar	1,094	—
d:o d:o	Stycken	—	707
Mattor, Kappor och Täcken	d:o	—	658
d:o d:o d:o	Alnar	1,526	—
Diverse tryckta Tyger	d:o	1,306	6,025
<i>Pappers-Bruken.</i>			
Regal- och Median-Papper	Ris	1,994	1,018
Post- d:o	d:o	5,113	2,876
Velin- d:o	d:o	622	24
Skrif- och Concept- d:o	d:o	68,483	72,313
Tryck- d:o	d:o	52,069	56,244
Cardus- d:o	d:o	10,193	11,490

	År 1835.	År 1836.
Maculatur- och Grå-Papper Ris	45,086	50,336
Socket- d:o	196	346
Diverse sorter d:o	6,878	6,692 ¹ / ₃
d:o d:o	5,101	6,032
d:o d:o	1,401,070	2,528,570
Såp-Sjuderierne.		
Såpa Fjerdingsar	14,901	15,630
Socket-Bruken.		
Raffinad-Socker Skålpund	3,669,103	3,964,933
Melis- d:o d:o	1,043,921	1,053,560
Lump- och Puder-Socker d:o	565,664	551,311
Candi- d:o	29,722	39,738
Kak- d:o	538,893	519,817
Candi-, Mellan- och Brun Sirap d:o	2,993,436	2,943,263
Tobaks-Fabrikerne.		
Cardus-Tobak Skålpund	933,079	899,185
Bref- och Lös-Tobak samt Cigarrer d:o	19,901	21,996
Rull- och Press-Tobak samt Pickanell d:o	667,980	641,136
Snus d:o	1,724,586	1,839,423
Saffians-Fabriker.		
Saffians-Skinn Stycken	13,246	13,877
Olje-Slagerier.		
Lin-Olja Kannor	75,370	52,772
Rof- d:o d:o	15,280	29,730
Oljekakor Skeppund	2,280	1,985

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor d. 20 December 1837.

J. M. Hürstedt.

Lit. B.

Förteckning på de Fabriks-anläggningar, för hvilka Tillstånds-resolutioner blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade åren 1835 och 1836.

	1835.	1836.
Band-Fabriker	2	—
Barnleksaker, Fabrik för tillverkning af	1	—
Barnskomakerier	12	12
Bildthuggeri-arbeten och förgyllning, Fabrik för åstadkommande af	—	1
Blonder, broderier och spetsar, Fabrik för tillverkning af .	—	1
Bomulls- och Linne-Fabriker	7	2
Cattuns-Fabriker	5	3
Chemiska præparater, Fabrik för beredning af	1	—
Cigarr-Fabrik	—	1
Compositions-arbeten, Fabrik för tillverkning af	2	—
Decaterings- och Klädesrenoverings-Fabrik	—	1
Diastase och Dextrine, Fabrik för tillverkning af	1	—
Eau de Cologne-, Luktvattnens- och Parfumeri-Fabrik	1	2
Färgerier	9	7
Garfverier, Engelska	20	22
Glasbruk	1	—
Guitarr-Fabrik	—	1
Hattfabriker, Silkes- och Bomullsfelb-	1	2
Dito Fruentimmers	1	—
Instrumentmakeri, Musikaliskt	1	—
Kardfabrik	1	1
Kimröksbruk	3	—
Transport	69	56

	1835.	1836.
Transport	69	56
Klädes- och Ylle-Fabriker	15	8
Korgmakare-arbeten, Fabrik för	2	—
Kort-Fabriker	2	1
Krukmakeri-arbeten, Fabrik för	1	—
Dito Eldfasta, d:o	1	—
Lack-Fabriker	—	2
Lackeradt Läder, Fabrik för tillverkning af	—	1
Limkoknings-Fabrik	—	1
Machiner och Redskap, Fabrik för tillverkning af	1	1
Malm-, Metall- och Messings-arbeten, Fabrik för tillverkning af	1	1
Olje-raffinering, Fabrik för	—	1
Oljeslageri	1	—
Pappersbruk	6	1
Parapluier, Fabrik för tillverkning af	—	1
Pottaske-raffinaderi	1	3
Porcellaines-måleri	1	—
Repslagerier	6	7
Rakstrigels-Fabrik	1	—
Saffians-Fabriker	3	2
Segelduks-Fabriker	1	—
Siden-Fabriker	6	2
Siktduks-väfnad af messing och jerntråd, Fabrik för tillverkning af	1	—
Silkesrederier	2	—
Skeppsvarf	—	1
Smides-Fabriker, Manufactur-	1	1
Snickeri-Fabriker	4	5
Transport	126	95

	1835.	1836.
Transport	126	95
Sockerbruk	1	4
Skinns och Läders beredning och färgning, Fabrik för . .	—	1
Spegel-Fabriker	6	4
Strump-Fabriker	2	4
Talgljus-Fabriker	1	1
Tapet-Fabriker	7	5
Tobaks- och Snus-Fabriker	12	8
Tobaks-Spinnerier	—	2
Tumstockar, Alnar och Betsman, Fabrik för tillverkning af .	—	1
Tvål- och Såp-Fabriker	2	2
Ur-Fabriker	9	9
Vagn-Fabriker	7	3
Vaxduks-Fabriker	—	2
Vaxljus-Fabriker	3	1
Ylle-lumpors upprifvande och användande till gröfre Kläde, Fabrik för	1	—
Ättike-Bryggerier	6	5
Öfverskärer	1	—
Tillsammans	184	147

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Cancelli den 20 December 1837.

Rob. Engelke.

Lit. C.

Förteckning

å **Patenter, som blifvit af Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium utfärdade år 1836**

för

ÅKERHJELM, CARL, den 15 Januari, under 10 år, å ett förut här i Riket okänt sätt att slamma rödfärg;

SANDSTRÖM, JOHAN, Frälse-Inspector, den 18 Januari, under 10 år, å en af honom uppfunnen linbråknings- och skäktnings-machin;

OHLSSON, C. J., Konststigare, den 29 Januari, under 8 år, å tillverkning af linor, hopslagna af jern- och koppartrådar;

CRONSTRAND, M. C., Capitaine-Mechanicus, den 23 Februari, under 10 år, å en muddrings-machin af ny uppfinning;

NYSTRÖM, J. A., Fabriks-ickare, den 23 Februari, under 10 år, å ett machineri att anbringa på väfstolar m. m. till åstadkommande af jemnare väfnad m. m.

LILIUS, JOHAN, Fabriksickare, den 17 Mars, under 5 år, å tillverkning af fyrkantiga svafvelstickor medelst en af honom uppfunnen machin;

JACOBSSON, J. D., Fabriksickare, den 18 Mars, under 2 år, å ett af honom upfunnet sätt att förse cigarrer med munstycken af halm;

BRANDT, J. C., Hattfabriksickare, den 19 Mars, under 5 år, å en linierings-machin efter Fransk method;

VEGESACH, EUGÈNE VON, Friherre, Capitaine, den 28 Mars, under 10 år, å en för-
enklad machin för tillverkning af skoplagg;

KALLSTENIUS, G. S., Öfver-Masmästare, den 2 Juni, under 10 år, å tre slags cubiska och cylindriska vattubälgar;

ÅKERSTEIN, N. H. J., Ryttmästare, den 3 Juni, under 12 år, å ridsadlar och skjutgevär af ny uppfinning;

- HEDENBERGH, C. G., Silkesfärgare, den 6 Juni, under 8 år, å ett sätt att verkställa chivelling af silke;
- TOUTIN, C. J., f. d. Ryttmästare, den 10 Juni, under 5 år, å ett sätt att tillverka lackerade filterbeten;
- DAHLGREN, AND. FREDRIK, Kopparslagare, den 28 Juni, under 10 år, å en förbättrad method att anbringa förtenning å kopparkärl;
- SPRINCHORN, C.; O. L. NORDVALL, A. PRIPP, N. W. LYCHOU, P. A. GILLBERG, C. CARLSSON, O. F. CÖSTER, A. L. MOLIN, och C. ÅKERSTRÖM, Apotekare, den 8 Juli, under 8 år, å ett slags dammar för iglars fortplantning;
- PATON, N., Grosshandlare, den 26 Juli, under 5 år, å ett sätt att åstadkomma tryckning å zinkplåtar;
- BOYDEN, W. P., Amerikansk Undersåte, den 11 Augusti, under 10 år, å ett sätt att, medelst så kallad cementation, smälta jernmalmer;
- THEORELL, S. L., Häradshöfding, den 8 September, under 12 år, å ett sätt att inrätta magaziner, hvaruti spanmål och andra varor kunna fredas för råttor;
- BOHMAN, G. S., Snickare-Gesäll, den 15 September, under 6 år, å ett sätt att verkställa aftryck å träd af sten- och koppargravurer;
- ORTMAN, E. A., Fabriksidkare, den 19 September, under 8 år, å ett sätt att ur tömda bränvins-, rom- och vinkärl utdraga den i sjelfva trädet kvarsittande halten af spiritus till begagnande såsom ättiks-ämne m. m., samt förbättra laggkärl i allmänhet, så att de hafva mindre anlag att gistna och sönderfalla;
- LILJEWALCH, C. F., Grosshandlare, den 19 September, under 5 år, å förfärdigande af vattenhjul efter ett utrikes uppfunnet sätt;
- NOACK, W. R., Sockerbagare-Gesäll, den 4 October, under 5 år, å tillverkning af sundhets-chocolad efter utrikes uppfunnet sätt;
- ÅKERSTRÖM, J. E., den 17 October, under 10 år, å en af honom uppfunnen maskin att på samma gång klippa, bryta, degagera och i flera planer forma alla slags metallbleck;

- FLEETWOOD, G. E., Friherre, den 26 October, under 10 år, å ett slags böss- och gevärslås;
- ALM, O. G., Byggmästare, den 1 November, under 10 år, å tvenne slags vattenhjul;
- ALEXANDER, G., Engelsk Undersåte, den 1 November, under 10 år, å en uppfinning att af masugnsslagg med tillblandning af lera m. m. tillverka eldfast tegel m. m.
- REDEC, J. P., Handlande, och STILLE, S. J., Med. Doctor, den 12 November, under 8 år, å inrättande af igeldammar i öfverensstämmelse med en utrikes känd och begagnad uppfinning;
- GREIFFE, T. C., Advocat-Fiscal, den 30 November, under 5 år, å en af honom upfunnen method att medelst beredning och förvaring i lufttäta kärl en längre tid bibehålla födoämnen friska och oskadade;
- AXELSON, A. J., Notarie, den 2 December, under 3 år, å ett sätt att lägga gator och farbanor med qvadrat-stenar;
- RUNDQVIST, A., Fabriksmästare, den 15 December, under 3 år, å en af honom upfunnen förbättring i tillverkningen af chemiska svafvelstickor;
- ZETHELIUS, FREDRIK och WILHELM, den 16 December, under 5 år, å en utomlands gjord uppfinning att genom cementering å koppar, eller densammas öfverdragning med messing, gifva kopparens yta utseende af förgyllning.

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Cancelli den 20 December 1837.

Rob. Engelke.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver handtverkare med deras gesäller, lärlingar och andre vid arbetet skattskrifne personer för år 1836.

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre vid hand- verket skattskrifne personer.
Alingsås	41	24	33	—
Arboga	66	39	39	5
Askersund	28	10	22	—
Borgholm	33	3	9	—
Borås	79	46	70	—
Calmar	105	47	122	—
Carlshamn	110	67	184	—
Carlskrona	158	91	255	21
Carlstad	74	62	67	—
Christianstad	112	130	168	7
Christinehamn	55	38	46	—
Cimbritshamn	41	18	51	—
Eksjö	70	68	—	—
Engelholm	49	30	43	—
Enköping	86	32	32	—
Eskilstuna	63	70	72	—
Fahlun	75	58	73	—
Falkenberg	37	16	19	—
Transport	1,282	849	1,305	33

	Mästare.	Gesäller.	Läringar.	Andre vid hand- verket skattskrifne personer.
Transport	1,282	849	1,305	33
Falköping	25	12	10	—
Gefle	122	101	128	16
Grenna	29	14	26	—
Göteborg	207	308	374	13
Halmstad	77	61	53	—
Haparanda	11	4	5	—
Hedemora	48	22	21	—
Helsingborg	82	52	110	3
Hernösand	38	34	40	2
Hjo	37	16	26	1
Hudiksvall	49	32	40	—
Jönköping	127	49	139	—
Kongsbacka	26	9	8	—
Kongelf	23	6	8	—
Köping	54	29	41	—
Laholm	51	11	8	—
Landskrona	46	23	52	20
Lidköping	78	33	56	—
Lindesberg	23	9	3	—
Linköping	108	109	152	1
Luleå	25	7	3	—
Lund	82	95	129	—
Malmö	121	209	209	—
Transport	2,771	2,094	2,946	89

	Mästare.	Gesäller.	Lärlingar.	Andre vid hand- verket skattskrifne personer.
Transport	2,771	2,094	2,946	89
Mariefred	21	7	14	—
Mariestad	48	30	47	—
Marstrand	8	3	—	—
Nora	35	8	17	—
Norrköping	146	224	285	—
Norrtelje	47	16	33	—
Nyköping	73	67	79	7
Philipstad	20	9	15	—
Piteå	36	7	11	3
Sala	59	33	36	—
Sigtuna	24	11	13	3
Skånör	3	2	1	—
Skara	31	20	13	—
Skenninge	32	22	23	—
Sköfde	33	8	17	—
Strengnäs	38	22	25	—
Strömstad	24	8	12	—
Stockholm	978	1,623	2,168	367
Sundsvall	65	26	25	—
Säther	25	18	17	—
Söderhamn	72	24	32	—
Söderköping	36	33	15	1
Södertelje	37	26	46	—
Sölvitsborg	63	43	70	—
Transport	4,725	4,394	5,960	470

	Mästare.	Gesäller.	Läringar.	Andre vid hand- verket skattskrifne personer.
Transport	4,725	4,394	5,960	470
Thorshälla	16	4	6	—
Trosa	23	7	7	3
Uddevalla	72	57	85	—
Ulricehamn	36	16	27	1
Umeå	24	2	1	—
Upsala	107	118	204	—
Wadstena	38	22	41	—
Warberg	55	32	42	—
Waxholm	17	7	—	—
Wenersborg	76	30	49	4
Westervik	57	29	44	5
Westerås	77	75	94	—
Wexiö	91	48	84	3
Wimmerby	57	17	15	—
Wisby	90	31	123	3
Ystad	130	123	142	—
Åmål	57	43	32	1
Örebro	115	112	140	18
Öregrund	8	1	—	—
Östersund	22	3	7	—
Östhammar	35	18	14	—
Summa	5,928	5,179	7,117	508

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor den 20 December 1837.

J. M. Härstedt.

Lit. E.

Sammandrag af de från Magistraterna till Kongl. Commerce-Collegium inkomne förteckningar öfver Idkare af sådana näringar, som ej kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, för År 1836.

	Idkare.	Beljening i och för Naringen.	Andre i och för Naringen mantals-skrifne personer.
Alingsås	6	5	—
Arboga	25	8	—
Askersund	10	2	3
Borgholm	15	1	—
Borås	25	28	—
Calmar	65	24	36
Carlshamn	20	16	—
Carlskrona	36	52	6
Carlstad	26	4	—
Christianstad	46	15	17
Christinehamn	18	4	—
Cimbritshamn	27	15	—
Eksjö	14	4	—
Engelholm	8	6	—
Enköping	25	3	—
Eskilstuna	18	23	—
D:o Manufacturister	234	299	436
Fahlun	29	8	—
Falkenberg	8	2	—
Transport	655	519	498

	Idkare.	Betjening i och för Näringsen.	Andre i och för Näringsen mantals-skrifne personer.
Transport	655	519	498
Falköping	8	8	—
Gefle	209	21	27
Grenna	5	1	—
Götheborg	127	56	6
Halmstad	16	6	—
Haparanda	2	1	—
Hedemora	7	4	—
Helsingborg	54	51	3
Hernösand	14	8	8
Hjo	7	—	—
Hudiksvall	139	2	—
Jönköping	21	15	—
Kongsbacka	3	2	1
Kongelf	7	2	—
Köping	22	—	3
Laholm	4	1	—
Landskrona	42	62	1
Lidköping	10	10	—
Lindesberg	11	1	—
Linköping	58	34	11
Luleå	1	—	—
Lund	50	23	—
Malmö	84	50	—
Mariefred	11	4	—
Transport	1,567	881	558

	Idkare.	Betiening i och för Naringen.	Andre i och för Naringen mantals-skrifne personer.
Transport	1,567	881	558
Mariestad	7	6	—
Marstrand	6	3	—
Nora	14	3	—
Norrtelje	31	2	—
Nyköping	31	14	8
Norrköping	102	68	31
Philipstad	10	1	—
Piteå	4	4	1
Sala	15	4	17
Sigtuna	12	2	1
Skånör	2	—	—
Skara	9	3	2
Skenninge	20	12	5
Sköfde	7	1	—
Strengnäs	15	8	3
Strömstad	4	1	—
Stockholm	1,384	1,076	591
Sundsvall	127	3	—
Säther	5	3	—
Söderhamn	87	28	16
Söderköping	13	7	1
Södertelje	15	15	10
Sölvitsborg	26	3	1
Thorshälla	7	5	—
Transport	3,520	2,153	1,245

	Idkare.	Betening i och för Näringsen.	Andre i och för Näringsen mantals-skrifne personer.
Transport	3,520	2,153	1,245
Trosa	43	—	19
Uddevalla	17	16	—
Ulricehamn	8	1	—
Umeå	6	1	—
Upsala	60	72	6
Wadstena	14	4	—
Warberg	11	5	1
Waxholm	26	2	—
Wenersborg	23	7	—
Westervik	16	6	2
Westerås	52	31	8
Wexjö	25	28	7
Wimmerby	7	3	—
Wisby	63	16	1
Ystad	46	21	—
Åmål	10	13	—
Örebro	56	38	18
Öregrund	4	—	—
Östersund	7	2	3
Östhammar	7	2	—
Summa	4,021	2,421	1,310

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor d. 20 December 1837.

J. M. Härstedt.

Lit. F.

Uppgift på den Bevillning, hvartill handtverkare och idkare af sådana näringar, som hvarken kunna bestämdt hänföras till handel eller handtverk och icke heller lyda under Hall-Rätt, uti Rikets Städer blifvit taxerade för år 1836, enligt de från Magistraterna inkomne förteckningar.

	Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
	För Handtverkare.			För Idkare.		
Alingsås	189	40	—	48	32	—
Arboga	453	8	—	264	—	—
Askersund	133	24	—	79	—	—
Borgholm	219	16	—	57	24	—
Borås	475	22	—	235	4	—
Calmar	790	24	—	502	40	—
Carlshamn	833	32	—	223	32	—
Carlskrona	1,748	8	—	590	—	—
Carlstad	486	16	—	263	8	—
Christianstad	1,549	—	—	668	—	—
Christinehamn	296	32	—	132	32	—
Cimbritshamn	187	8	—	104	32	—
Eksjö	383	40	—	103	24	—
Engelholm	381	12	—	79	36	—
Enköping	582	—	—	245	—	—
Eskilstuna	468	16	—	210	—	—
d:o Manufacturister	—	—	—	1,333	44	—
Fahlun	705	—	—	382	—	—
Transport	9,883	10	—	5,523	20	—

				Beloppet af den taxerade Bevillningen.					
				För Handverkare.		För Idkare.			
Transport				9,883	10	—	5,523	20	—
Falkenberg	.	.	.	100	16	—	106	—	—
Falköping	.	.	.	49	—	—	60	—	—
Gefle	.	.	.	1,042	24	—	1,144	—	—
Grenna	.	.	.	121	24	—	41	—	—
Göteborg	.	.	.	2,694	24	—	2,800	24	—
Halmstad	.	.	.	519	—	—	130	32	—
Haparanda	.	.	.	54	16	—	30	—	—
Hedemora	.	.	.	276	40	—	143	16	—
Helsingborg	.	.	.	478	—	—	873	40	—
Hernösand	.	.	.	405	—	—	144	40	—
Hjo	.	.	.	196	16	—	145	—	—
Hudiksvall	.	.	.	366	8	—	476	40	—
Jönköping	.	.	.	612	—	—	174	24	—
Kongsbacka	.	.	.	140	24	—	21	16	—
Kongelf	.	.	.	67	32	—	163	16	—
Köping	.	.	.	345	40	—	143	—	—
Laholm	.	.	.	130	40	—	53	—	—
Landskrona	.	.	.	357	24	—	396	16	—
Lidköping	.	.	.	341	8	—	116	24	—
Lindesberg	.	.	.	95	—	—	193	—	—
Linköping	.	.	.	777	16	—	617	4	—
Luleå	.	.	.	73	40	—	8	—	—
Lund	.	.	.	745	—	—	648	16	—
Malmö	.	.	.	1,492	40	—	1,593	32	—
Mariefred	.	.	.	93	—	—	74	—	—
Transport				21,459	10	—	15,821	24	—

						Beloppet af den taxerade Bevillingen.						
						För Handverkare.			För Idkare.			
						Transport	21,459	10	—	15,821	24	—
Mariestad		340	24	—	103	32	—
Marstrand		22	—	—	41	—	—
Nora		119	—	—	139	24	—
Norrköping		2,384	8	—	2,503	33	—
Norrtelje		180	—	—	169	24	—
Nyköping		582	32	—	349	24	—
Philipstad		93	—	—	89	—	—
Piteå		134	28	—	41	16	—
Sala		382	16	—	288	—	—
Sigtuna		111	—	—	134	—	—
Skånör		11	16	—	1	44	—
Skara		148	32	—	92	—	—
Skenninge		128	8	—	81	8	—
Sköfde		116	16	—	44	—	—
Strengnäs		206	40	—	177	16	—
Strömstad		47	8	—	16	—	—
Stockholm		69,522	33	—	} omfattas i Bevilln. för Handverkare.	—	—
Sundsvall		445	—	—		655	16
Säther		124	—	—	44	—	—
Söderhamn		173	24	—	365	16	—
Söderköping		256	32	—	126	32	—
Södertelje		167	24	—	137	—	—
Sölvitsborg		391	24	—	123	16	—
Thorshälla		52	—	—	214	24	—
Trosa		60	32	—	106	40	—
						Transport	97,660	23	—	21,866	5	—

		Beloppet af den taxerade Bevillingen.					
		För Handverkare.			För Idkare.		
Transport		97,660	23	—	21,866	5	—
Uddevalla		538	8	—	169	24	—
Ulricehamn		169	32	—	63	—	—
Umeå		122	—	—	46	40	—
Upsala		982	—	—	763	32	—
Wadstena		292	16	—	100	32	—
Warberg		210	—	—	89	—	—
Waxholm		79	24	—	149	24	—
Wenersborg		219	12	—	148	24	—
Westervik		315	24	—	136	40	—
Westerås		719	16	—	866	10	8
Wexiö		577	—	—	618	—	—
Wimmerby		198	16	—	91	16	—
Wisby		810	—	—	846	—	—
Ystad		736	24	—	419	—	—
Åmål		264	—	—	53	—	—
Örebro		893	8	—	806	29	4
Öregrund		34	8	—	58	—	—
Östersund		77	16	—	56	32	—
Östhammar		153	8	—	148	—	—
Summa		105,051	43	—	27,496	21	—

Stockholm af Kongl. Commerce-Collegii Statistiska Contor d. 20 December 1837.

J. M. Härstedt.

STOCKHOLM, 1838.

TRYCKT HOS P. A. NORSTEDT & SÖNER, Kongl. Boktryckare.

